

horizonte UNIA

Gazeta dla Polskich członkiń i członków Unii
Luty 2021

Redakcja T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Zapraszamy do lektury kolejnego numeru największej gazety migrantów i migrantek w Szwajcarii, wydawanej przez szwajcarski związek zawodowy Unia, zawierającej ważne informacje dotyczące spraw z zakresu prawa pracy. Więcej informacji o Unii znajduje się na ostatniej stronie.

W tym numerze m. in.:

- Bieda nie jest przestępstwem.
- Prawa wyborcze dla wszystkich.

**ARMUT
IST KEIN
VERBRECHEN!**

Przeciwko zaostrzeniu prawa migracyjnego

Bieda nie jest przestępstwem

Prawo do wsparcia w razie potrzeby należy do katalogu praw podstawowych. Jest ono zapisane w konstytucji i przysługuje każdej mieszkającej w Szwajcarii osobie. Tymczasem migrantki i migranci są tego prawa w praktyce pozbawieni. Dzieje się tak dlatego, że pobierając pomoc socjalną mogą utracić pozwolenie na pobyt i być wydalonym ze Szwajcarii. Koalicja zrzeszająca różne organizacje zamierza zakończyć tę dyskryminację.

Na początku pandemii media w Szwajcarii obieżyły szokujące zdjęcia: w bogatej Genewie i Zurychu, kolejki ludzi ustawiały się by otrzymać darmowe paczki żywnościowe. Wśród nich sporą grupę stanowili migrantki i migranci, którzy popadli w tarapaty w wyniku pandemii. Dlaczego nie zgłosili się do urzędu socjalnego po pomoc? Ponieważ bali się, że może to spowodować utratę prawa do pobytu. Wiele migrantek i migrantów straciło pracę w wyniku pandemii. Nie chcą dodatkowo ryzykować utraty prawa pobytu.

Intrumentalizacja pomocy socjalnej

Takie ryzyko niestety istnieje ponieważ migrantki i migranci ponoszą negatywne konsekwencje korzystania z prawa do pomocy socjalnej. Prawo do pomocy w trudnej sytuacji jest jednak prawem podstawowym. Tymczasem osoby bez szwajcarskiego paszportu mogą zostać pozbawione prawa pobytu z powodu pobierania pomocy socjalnej i ostatecznie zostać wydalone ze Szwajcarii. Od czasu wejścia w życie nowego prawa (AIG) w styczniu 2019 r., może to spotkać każdego cudzoziemca bez względu na to ile lat przebywa w Szwajcarii. Nawet tych, którzy się tu urodzili lub przebywali od dziecka. W ten sposób, prawo migracyjne intrumentalizuje ludzkie kryzysy i pomoc socjalną w celu kontroli migracyjnej.

Przeciwko represyjnej polityce migracyjnej

Obostrzenia w ustawie o cudzoziemcach są niesprawiedliwe i muszą zostać skorygowane. W tym celu powołano koalicję złożoną z Unii, SP, SBAA i SAH Zurich. Chodzi o to by skończyć z dyskryminacją biednych, którzy są podwójnie karani za swój status materialny. Samira Marti, deputowana SP, w imieniu koalicji formułuje następujący postulat: «Chcę żyć w państwie socjalnym, który wspiera ludzi a nie ich dręczy. Obecnie niestety jest odwrotnie. Cudzoziemki i cudzoziemcy są szczególnie narażeni ze względu na możliwość odebrania im prawa pobytu. Bardzo mnie irytuje ta nierówność i wykorzystywanie pomocy socjalnej do represyjnej kontroli migracji.»

Cele koalicji

Koalicja zmierza do debaty publicznej na temat obostrzeń w ustawie o cudzoziemcach i podjęciu działań naprawczych. Należy dać głos osobom, które są narażone na potencjalne konsekwencje. Kierujący działem migracji Unii, Hilmi Gashi uważa, że «jest to kwestia samostanowienia by walczyć o swoje prawa i sprzeciwić się niesprawiedliwości. Liczymy na szerokie wsparcie ze strony organizacji migranckich». Jak zauważa Samira Marti, koalicja «nie chce niczym adwokat bronić praw pokrzywdzonych ale wspólnie z nimi zmieniać

rzeczywistość.» Aby zwiększyć presję na instytucje, organizacje pozarządowe muszą połączyć siły i wspólnie zabrać głos. Koalicja «Bieda nie jest przestępstwem» stwarza ku temu dogodne ramy.

Organizacje migracyjne mogą się zameldować na stronie: <https://sp-ps.typeform.com/to/kuzX1GRS>. Można również wysłać maila na adres pol@unia.ch.

Niezależnie od tego, każdy z nas, bez względu na obywatelstwo może podpisać petycję, którą prześlemy do parlamentu. [Petition - Poverty is not a crime! \(poverty-is-not-a-crime.ch\)](https://petition-poverty-is-not-a-crime.ch)

Marília Mendes

Demokracja i dyskryminacja: lekcje z walki o prawa wyborcze kobiet

"Płacić podatki ale również głosować".

W Szwajcarii, od ponad stu lat ruchy polityczne i związkowe mobilizują do walki o egalitarną demokrację. Starania te nieustannie natrafiają na silny opór środowisk konserwatywnych. 50 lat temu udało się wprawdzie wprowadzić prawa wyborcze dla kobiet – notabene jako jeden z ostatnich państw w Europie. Jednakże nierówności płciowe istnieją do dziś. A nierówności między obywatelami i cudzoziemcami wręcz się powiększają. Powinniśmy wykorzystać jubileusz uzyskania praw wyborczych przez kobiety do debaty na temat tych nierówności oraz refleksji nad wprowadzeniem powszechnego prawa wyborczego.

Długa walka środowisk feministycznych o prawa polityczne i równouprawnienie

W dniu 7 lutego 1971 szwajcarskie kobiety otrzymały prawa wyborcze. Było to zwieńczenie długiej i trudnej batalii: prawa wyborcze kobiet były już postulatem Strajku Generalnego w 1918 r. Sukces ten dodał kobietom wiatru w żagle. W dniu 14 czerwca 1981 r. równouprawnienie kobiet i mężczyzn zostało wpisane do konstytucji, odpowiednia ustawa równościowa weszła w życie w 1996 r. 50 lat od wprowadzenia prawa wyborczego, 40 lat od wprowadzenia równouprawnienia do konstytucji i 25 lat od wejścia w życie ustawy równościowej mamy powód do świętowania. Ale mobilizacja nadal jest wskazana, gdyż nierówności nie zostały zniesione a szwajcarska demokracja ciągle nie jest egalitarna.

Pozostałe oraz rosnące nierówności

Podczas gdy rząd i parlament stały się bardziej kobiece, w ośrodkach władzy politycznej, gospodarczej i społecznej nadal jest zbyt mało kobiet. Są one narażone na dyskryminację i przemoc zarówno w sferze prywatnej jak i publicznej. To tylko jedne z wielu powodów dla czego w roku 2019 ponad 500 000 ludzi wzięło udział w strajku kobiet. Obok nierówności płciowej, rośnie nierówność pomiędzy osobami, które posiadają szwajcarski paszport i tymi którzy nie mają do niego prawa. Kryteria naturalizacji są coraz trudniejsze a Szwajcaria należy do państw o najsłabszej ochronie przeciwko dyskryminacji w Europie. Żyjemy w systemie politycznym utrwalającym prawną, socjalną, gospodarczą i polityczną segregację. Pomimo, że Szwajcaria nie mogłaby funkcjonować bez 2 milionów osób bez szwajcarskiego

paszportu – ich głos jest ignorowany. Im mniej słyszalny jest ich głos tym głośniejszy musimy się o nich ubiegać.

Równe prawa - natychmiast!

W roku 1969, działaczka na rzecz praw wyborczych kobiet wymyśliła nośne i rymujące się po niemiecku hasło: "Steuern zahlen, aber auch an die Wahlen" (płacimy podatki – możemy wybierać). Kto angażuje się w rozwój gospodarczy kraju powinien mieć pełne prawa obywatelskie. Jak długo mamy czekać? Połączmy siły w walce o prawdziwą demokrację. Domagajmy się praw wyborczych dla wszystkich.

Julius Kopp i Marie Saulnier Bloch

Wypadek: otrzymam dniówki z obu miejsc pracy?

Zajmuje się pracą w gospodarstwie domowym i od wielu lat mam dwóch pracodawców. Spitex zatrudnia mnie w wymiarze 15 godzin tygodniowo. Dodatkowo pracuję 4 godziny tygodniowo w prywatnym gospodarstwie domowym. W zeszłym tygodniu miałam wypadek na rowerze i nie mogę pracować. Czy dostanę odszkodowanie za utraconą pensję?

Wszyscy zatrudnieni są ubezpieczeni od wypadku jeżeli pracują minimum 8 godzin tygodniowo (Foto: Suva)

Philip Thomas: Tak. Wszyscy zatrudnieni są obowiązkowo ubezpieczeni od wypadku. Obejmuje to wypadek przy pracy, poza pracą i choroby zawodowe. Dla osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze, wypadki niezwiązane z pracą są tylko wtedy objęte ubezpieczeniem, gdy pracują minimum 8 godzin tygodniowo u tego samego pracodawcy. Wypadki w drodze do pracy są zawsze pokrywane przez ubezpieczenie. Ponieważ pracuje Pani 15 godzin dla

Spitexu, dostanie Pani odszkodowanie wynoszące 80 procent ubezpieczonego wynagrodzenia. Pani dochody z obu miejsc pracy będą zsumowane.

(Work, 4 grudnia 2020)

Praca skrócona: ile wynosi odszkodowanie?

Pracuję jako sprzedawca w Bernie. Ze względu na pandemię sklep jest zamknięty od 18 stycznia 2021 r. Moja szefowa zgłosiła mnie i koleżankę do pracy skróconej. Koleżanka twierdzi, że dostaniemy 100% naszej pensji ponieważ mało zarabiamy. Czy to prawda?

Montaña Martín: To zależy ile dokładnie zarabiacie. W przypadku pracy skróconej otrzymuje się zasadniczo 80% utraconej pensji. Wlicza się do tego wszystkie umowne dodatki. Pod presją związków zawodowych, w grudniu 2020 r. podniesiono odszkodowanie dla osób zarabiających do 3'470 CHF do 100%. Dla osób zarabiających między 3'470 a 4'340 CHF odszkodowanie wynosić będzie 3'470. Powyżej 4'340 CHF wypłaca się 80% pensji. W przypadku niepełnego wymiaru pracy podstawę odszkodowania wylicza się na podstawie pełnego pensum. Ponadto, w czasie pracy skróconej składki socjalne są odprowadzane w pełnym wymiarze. Więcej informacji na ten temat tutaj:

<https://www.arbeit.swiss/secoalv/de/home/menue/unternehmen/versicherungsleistungen/kurzarbeit-covid-19.html>.

Wirus Corona: co trzeba wiedzieć

Mój pracodawca nie wypłacił mi ostatniej pensji. Co mogę zrobić? Czy pracodawca może mnie zmusić do szczepienia? Odpowiedzi na te, i na wiele innych pytań znajdziecie na stronie: <https://www.unia.ch/de/arbeitswelt/von-a-z/coronavirus#c30941>

Świadczenia pomostowe dla starszych pracowników

Nowa ustawa o świadczeniach pomostowych dla starszych pracowników (ÜLG, LPtra, LPTD) wejdzie w życie prawdopodobnie w drugiej połowie 2021 r. Stanowi ona, że osoby powyżej 60 roku życia, które wypadły z ubezpieczenia od bezrobocia, otrzymywały świadczenia pomostowe aż do osiągnięcia wieku emerytalnego. Dotyczyć będzie to osób, które odpowiednio długo przepracowały w Szwajcarii i nie posiadają dużego majątku. Parlament postanowił, że również osoby, które wypadły z systemu ubezpieczeń od bezrobocia od 1 stycznia 2021 r. i spełniają wszystkie warunki, w dniu wejścia w życie ustawy będą mogły otrzymać świadczenie z mocą wsteczną. Więcej informacji na stronie: <https://www.bsv.admin.ch/bsv/de/home/sozialpolitische-themen/soziale-absicherung/aide-aux-chomeurs.html>.

Jak wstąpić do Unii?

- Można to zrobić przez Internet odwiedzając poniższą stronę:
www.unia.ch/de/jetzt-mitglied-werden
- lub kontaktując się bezpośrednio z Markiem Wieruszewskim (telefon poniżej).

Koszt członkostwa wynosi od 12.70 do 50.80 CHF w zależności od wysokości wynagrodzenia.

Więcej informacji po polsku znajduje się na polskiej stronie internetowej Unii:
www.unia.ch/de/arbeitswelt/von-a-z/migrantinnen/polnische-infos

Kontakt do przedstawiciela odpowiedzialnego za polskich pracowników w Unii

Marek Wieruszewski
komórka: 0041 79 304 80 58
email: marek.wieruszewski@unia.ch

Impressum

Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber Verlagsgesellschaft work AG, Zürich, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission H. Gashi, A. García, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martín, M. Mendes, O. Osmani, M. Wieruszewski | Sprachverantwortlich Marek Wieruszewski | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, www.unia.ch

Tłumaczenie polskie: Marek Wieruszewski